

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME
DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: ontwerp Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik 2023-2027

Samenvatting

Het ontwerp Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik 2023-2027 omvat diverse acties om het gebruik van pesticiden en de hieraan verbonden risico's verder te verminderen. Dit moet ten goede komen aan de leefmilieukwaliteit, de biodiversiteit en de gezondheid van de burgers in het algemeen alsook van gebruikers van de betrokken stoffen. Het Vlaamse Actieplan geeft mee invulling aan de ambities van de EU Green Deal m.b.t. chemische pesticiden en de risico's van gevaarlijke pesticiden.

Dit ontwerp Actieplan omvat de Vlaamse bijdrage aan het door de EU aan alle lidstaten opgelegde actieplan voor de vermindering van pesticiden. Naast strikt Vlaamse acties omvat het ontwerp ook acties waar alle betrokken overheden samen op nationaal vlak mee aan de slag willen gaan. De acties zijn onder andere gericht op de verkopers van pesticiden, professionele en niet-professionele gebruikers ervan, openbare diensten en de bevolking.

De burgers worden verder uitgenodigd om hun opmerkingen of evt. bezwaren over te maken tijdens de publieksraadpleging. Diverse Vlaamse adviesraden worden gevraagd om hun advies over het ontwerp te willen uitbrengen.

1. Situering

De Europese Richtlijn Duurzaam gebruik van pesticiden (Richtlijn 2009/128/EG) bepaalt dat iedere lidstaat een nationaal actieplan moet uitwerken. Deze verplichting werd geïmplementeerd in Vlaamse Regelgeving middels het Decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest.

De EU-Green Deal, waaronder de Van Boer tot Bord strategie en de Biodiversiteitsstrategie, formuleert de ambitie om tegen 2030 het gebruik en de risico's van chemische pesticiden te reduceren met 50%, en het gebruik van schadelijke pesticiden met 50% te reduceren.

Het eerste Actieplan 2012-2017 werd op 1 maart 2013 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Het momenteel nog lopende Actieplan 2018-2022 werd op 17 november 2017 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Het Actieplan wordt iedere 5 jaar herzien.

In bijlage gaat het ontwerp van het derde Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik 2023-2027. Het voorziet doelstellingen en maatregelen die ressorteren binnen de Vlaamse bevoegdheden en het Vlaamse beleid.

De maatregelen uit het Vlaamse Actieplan maken deel uit van het nationaal actieplan NAPAN. De opmaak hiervan wordt gecoördineerd binnen ICL. Naast maatregelen van de federale en gewestelijke overheden bevat het NAPAN een reeks van gezamenlijk uit te voeren maatregelen. De praktische coördinatie gebeurt door de ambtelijke NAPAN Taks Force met vertegenwoordigers van beleidsdomein Omgeving en het departement Landbouw en Visserij.

2. Inhoudelijke bespreking

2.1. Opbouw

Het ontwerp Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik 2023-2027 is opgebouwd rond 11 thema's. Het document geeft een overzicht van alle acties die voorzien zijn binnen de vier deelprogramma's van het NAPAN. Het referentienummer geeft aan uit welk deelprogramma de betreffende actie afkomstig is, voor de Vlaamse acties begint dit met 'VLA'. De gezamenlijke nationale acties (Samenwerking tussen de federale en gewestelijke overheden) hebben een referentienummer beginnend met 'Bel'.

Het Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik is, net zoals het NAPAN, geen uitgebreid uitgeschreven plan. Het plan bevat een opsomming van doelstellingen en acties, in een aantal gevallen aangevuld met een korte en cursieve duidingstekst en eventueel een link naar meer info.

2.2. Acties

De voorgestelde acties richten zich tot professionele en niet-professionele gebruikers (zoals de land- en tuinbouwers, loonwerkers, plantsoendiensten, tuinaanleggers en –onderhouders, ...), tot openbare diensten, en tot de bevolking als geheel.

In de landbouwsector werd in het afgelopen decennium reeds ingezet op het gebruik van betere technieken en het verminderen van de omgevingsdruk. Deze lijn wordt verdergezet.

De maatregelen die beogen om het aquatisch milieu en drinkwater te beschermen, zijn overgenomen uit het maatregelenprogramma zoals voorgelegd met de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 (afgekort SGBP) van Schelde en Maas. De succesvolle acties voor het verminderen van het gebruik van pesticiden door particulieren worden verdergezet en continu bijgestuurd. Via programma's van humane biomonitoring en monitoring van omgevingsfactoren houdt de Vlaamse Overheid in het belang van mens en omgeving voortdurend de vinger aan de pols.

3. Budgettaire weerslag

Aan de uitvoering van dit Actieplan hangt voor de Vlaamse overheid geen bijkomend kostenplaatje. Jaarlijks zal in functie van de beschikbare middelen de meest efficiënte en effectieve weg gekozen worden om de geformuleerde doelstellingen te halen en de opgenomen maatregelen uit te voeren.

4. Verdere procedure

Het ontwerp Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik 2023-2027 gaat in openbaar onderzoek van 15 juli 2022 tot en met 3 september 2022 en wordt voor advies voorgelegd aan de bevoegde Vlaamse adviesraden, zijnde de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij, de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de VVSG, en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. De Vlaamse reglementering voorziet dat de adviesraden beschikken over een termijn van dertig dagen om een advies uit te brengen (zie het Besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013¹).

Het Actieplan zal na deze publieke raadpleging en adviezen zo nodig worden bijgestuurd. Mogelijk volgen uit de publieke raadpleging en de adviezen van de Raden ook voorstellen voor het bijsturen van gezamenlijke Belgische maatregelen. De Vlaamse Overheid gaat hierover in gesprek met de federale overheid en de andere gewesten. Dit zal uiteindelijk leiden tot een definitief NAPAN dat ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Jo Brouns